

FAZAKAS SÁNDOR, FERENCZ ÁRPÁD (SZERK.)

Barth és a magyar református teológia

Szerkesztők: Fazakas Sándor, Ferencz Árpád
ISBN 978-963-8429-67-4

Kiadó: Debrecen, Debreceni Református Hittudományi Egyetem –
2011 (175 oldal)

Sorozat: Karl Barth Kutatóintézet Kiadványai 6

Konferenciakötetet biztos siker kiadni, ha teljesülnek bizonyos feltételek. Az első és legfontosabb, érdekes kell legyen a konferencia témája. További előfeltételek: jók legyenek az előadók, akik több szempontból közelítik meg az adott témát, és persze ne csak előadóként, de íróként is legyenek lebilincselően érdekesek. Egyébként – jegyezzük meg – ha e feltételek nem teljesülnek, akkor konferenciát sem nagyon érdemes szervezni.

„A magyar református teológia számára Barth különösen is jelentős tárgyalópartner volt” (5. o.) – jelentik ki a könyv szerkesztői az előszóban, amely állítás igaz voltával vitatkozni nem lehet, viszont ennek kimutatására éppen ezért tán nem is lenne érdemes konferenciát rendezni. Annál inkább fontos feltárni, hogy a hivatkozott tárgyalásoknak volt-e foganatja, és ha igen, a teológia mely területén. A konferencia szervezői, arra vállalkoztak, hogy a lehető legszélesebb körben térképezzék fel Barth magyar hatástörténetét.

Az előadók kiválasztásánál neves anyaországi (Győri István, Fekete Károly, Németh Dávid, Fazakas Sándor, Ferencz Árpád), külföldi (Bekő István Márton, Kozma Zsolt, Juhász Tamás) magyar kutatókat és Eberhard Busch személyében egy igazi nemzetközi szaktekin-télyt jegyezhetett a konferencia. Ezért érezte, érzi hatalmas megtiszteltetésnek e sorok írója, hogy esélyt kapott, felnőni ehhez a feladathoz – hogy milyen sikerrel azt az olvasó dönti majd el.

Az előadások elhangzásának és kötetbéli sorrendje többféleképpen is magyarázható. Gondolhatunk arra, hogy a biblikummal kezdeni a

sort a későbbi előadások bibliai megalapozását jelzi. Bár ebben az esetben tradicionálisan a rendszeres teológia kell kövesse, amely szilárd kiindulási pontot ad a gyakorlati teológiának. Persze az is elképzelhető, hogy az előadások sorrendjét annak valószínűsége határozta meg, hatottak-e, hathattak-e Barth gondolatai az adott területre. Ezért került az utolsó helyre a rendszeres teológia,

amelynek esetében nem kétséges, hogy ez biztonsággal kimutatható.

Ha viszont sem ez, sem az, akkor esetleg a szervező tanszék gesztusa, hogy a vendégeknek adja meg elsőként a szót. Ismerve vendéglátóinkat ez a megoldás nemcsak elgondolható, hanem valószínűnek is tűnik.

A kiadványt elolvasva mindenki számára egyértelművé válhat, hogy ezen írások nem merítik ki a szervezők vállalását, korántsem nyújtanak teljes képet arról a tudományos pezsgésről, amit Barth gondolatai idéztek elő a magyar teológiában és teszik ezt ma is – mint ezt a szimpózium ténye és a Karl Barth Kutatóintézet ékesen igazolja. Bár sok esetben Barth csak közvetve fejtette ki hatását, gyakran csupán a „barthiánusokon” keresztül, sőt, néha gondolati ellenfelein át, az közel egy évszázada jelent tájékozódási pontot a modern teológiában.

Nyilván sokakban a „még mindig ezen rágódunk?” érzése jelenthet gátat kézbe venni ezt a füzetet és talán értető is lenne szkepticizmusa, ha elmondhatnánk, már túlléptünk ezen. Ámde a hatástörténet vizsgálata döbbenetes felismeréssel jár. Egyfelől rámutat, hogy ezek a hatások máig aktívak, tehát foglalkozni velük megkerülhetetlen. Másfelől megtanítja a szemlélőt arra az elhanyagolhatónak egyáltalán nem tekinthető tényre, hogy a XXI. században egészen hasonló válaszok fogalmazhatóak meg a társadalom kérdéseire, mint az elmúlt évszázad közepén, azzal a reménységgel, hogy ugyanazokat a hibákat elkövetni nem fogjuk. Éppen ezért válik fontossá feltárni a Barthoz köthető gondolatok magyar lecsapódását. Ebben jelent első lépést ez a könyv és egyben az ígéretet is, hogy lesz folytatása.

Kókai Nagy Viktor